

ogsaa i den norske Grundlov, hvori det hedder: Kongen har den høieste Befaling over Rigets Land- og Sømagt, men umiddelbart nedenfor dette, i samme Paragraph, er denne Myndighed saaledes indskrænket, at Land- og Sømagten ikke maa overlades i fremmede Magters Tjeneste; at ingen norske Tropper i Fredstid maae være stationerede i Sverig, og at til Angrebskrig maae norske Tropper ikke benyttes uden Stortingets Samtykke. I det norske Sprog seer man saaledes, at Ordene: Kongens høieste Befaling, forstaaes paa den Maade, som af mig er udviklet. At Kongens Myndighed naturligtvis er under de Indskrænkninger, som Lovgivningen til enhver Tid hjemler, og ikke en ubetinget omfattende lovgivende-administrativ Myndighed, maa være givet, enhver anden Ting vilde være en Absurditet. Der kan altsaa Intet være til Hinder i formel Henseende for vor Berettigelse til at antage det Forslag, som her er gjort af Comiteen, og med Hensyn til den Udtalelse, som stete igaar af Krigsministeren, hvori han, som forhen sagt, syntes at ville paastaae, at Kongen er berettiget til at give Tropperne en fremmed Overherre eller Krigsherre, saa antager jeg det for nødvendigt at antage Bestemmelsen. Derjom denne Paastand ikke var fremkommen, havde det maaskee ikke været nødvendigt, men naar saadanne Paastande, tilligemed flere af de andre, der igaar bleve fremsførte, fremskomme, saa mener jeg, man maa holde paa Bestemmelsen.

Lund: Der turde maaskee være Anledning til at antage, at det foreliggende Forslag vil blive afstemt ved navnlig Afstemning; og der kunde saaledes være Grund til ikke at tage Ordet, men afvente Afstemningen, og kun lade Stemmegivningen være det afgørende. Det skulde jeg ogsaa have gjort, da Forhandlingerne allerede ere rykkede saa langt frem, hvis jeg i Realiteten kunde gaae ind paa Udvalgets Forslag. Det kan jeg imidlertid ikke, og jeg skal kortelig fremhæve de Grunde, hvorfor jeg ikke kan det. Først og fremmest maa jeg fremhæve den ærede Justitsministers gjentagne Uttringer, hvis Rigtighed jeg anerkjender, at vi, ved at gaae ind paa dette Forslag, i Virkeligheden foregribe Ordningen af et Forhold,

som vi dog maae antage vil komme for, naar vi skulle behandle Forslaget om Statsordningen i det Hele taget (Scherning: Maa jeg bede om Ordet). Den ærede Ordfører har rigtignok sagt, at det ikke vilde være Tilfældet ved Indskydelsen af denne Passus, men jeg troer ikke, at han har ført et tilstrækkeligt Beviis derfor. Det kan vel være, at der ikke indeholdes nogen væsentlig Fare ved at vedtage den foreslaaede Bestemmelse, og jeg troer ikke, at man, hvis man vedtager den, derved udelukkede sig, naar Spørgsmaalet engang kommer for ved Ordningen af Statsforholdene i det Hele, at komme til et andet Resultat, hvis Grunde derfor maatte tale; men jeg troer, at det har en anden Fare, at admittere et saadant Princip i denne Lov; jeg troer nemlig, at det let kan lede til, at man i den Mængde Lovforslag, som der foreligge Rigsdagen, og som alle vedrøre Forhold, der ville gribe ind i Statsordningen, ogsaa let kan komme til at indskyde saadanne Bestemmelser, og det kunde da, synes mig, let hælde, at man i en Haandevending kom til i forskjellige Lovforslag allerede nu at udtale, hvorledes man vilde have Statsordningen vedtaget (Lohmann: Maa jeg bede om Ordet). Det, troer jeg, man maa forkaste. Jeg kan heller ikke erkjende Rigtigheden af, hvad den ærede Rigsdagsmand for Thisted Amts 2den Valgkreds (Schack) har fremhævet. Jeg troer ikke, at Grundlovens § 51 hjemler Ret til en betinget Udskrivning (Hør.); jeg troer, at man enten skal bevillge Mandskab eller forkaste Regjeringens Lovforslag (Née: Meget rigtigt). Denne betingede Vedtagelse, hvorledes man saa dreier og vender den, kommer dog, efter min Formening, ind paa Brugen af Tropperne og derved ind paa de kongelige Prærogativer. Man har vel sagt, og fremhævet det meget stærkt: vi nægte slet ikke Kongen Ret til at bruge sine Tropper, hvorledes han vil, vi nægte ham slet ikke Ret til at indgaae hvilke som helst Alliancer, og vi nægte ham ikke Ret til at bruge sine Tropper saavel i Ind- som Udlandet; men det forekommer mig dog at være en besynderlig Slutning at sige: vi nægte ham slet ikke denne Ret, vi ville slet ikke stride om hans Brug af Tropperne, og saa dog i samme Dæ-